

Laskentaohjelmisto kemikaalionnettomuuksien seurausten arvioimiseksi

ESCAPE

An Expert System for Consequence
Analysis using a Personal Computer

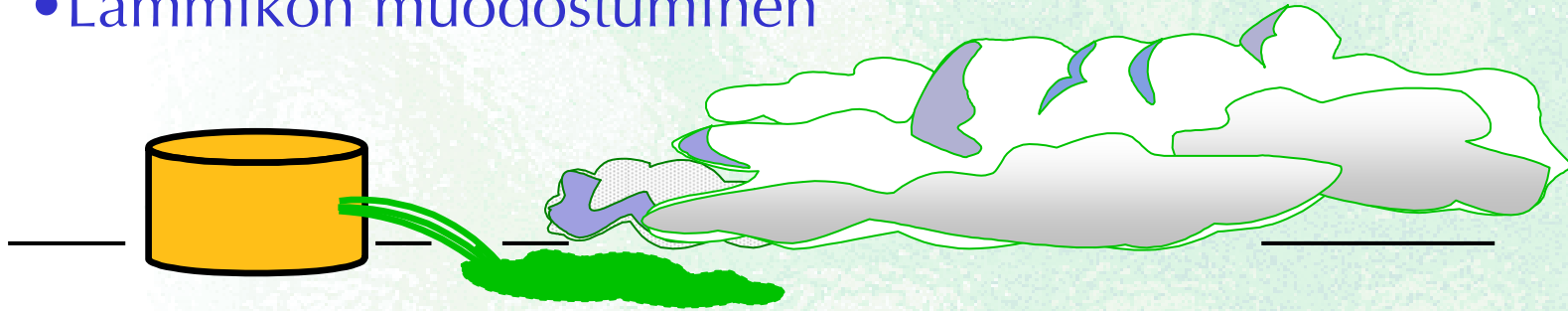

Escape = päästä pakoon, paeta, välttää, välttyä, pelastua

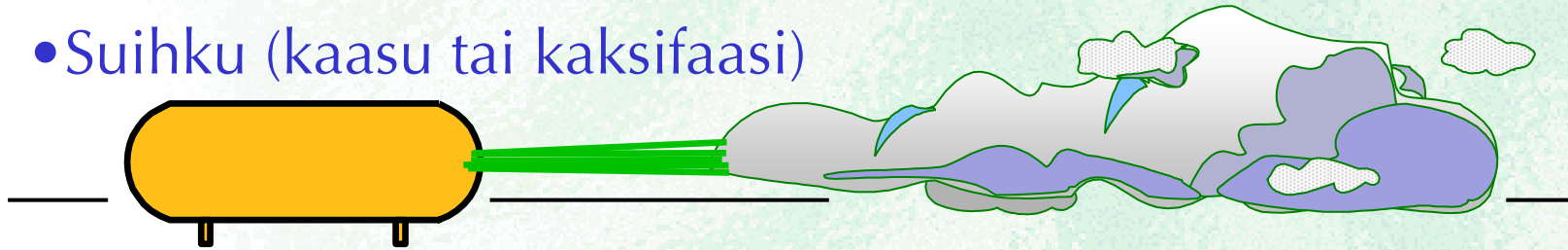

ILMATIETEEN LAITOS
METEOROLOGISKA INSTITUTET
FINNISH METEOROLOGICAL INSTITUTE

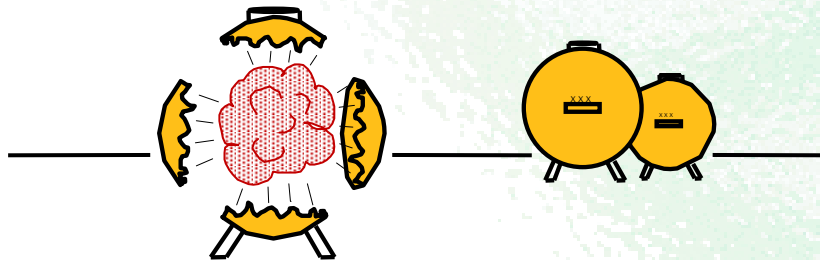
- Lammikon muodostuminen

- Suihku (kaasu tai kaksifaasi)

- Hetkellinen päästö

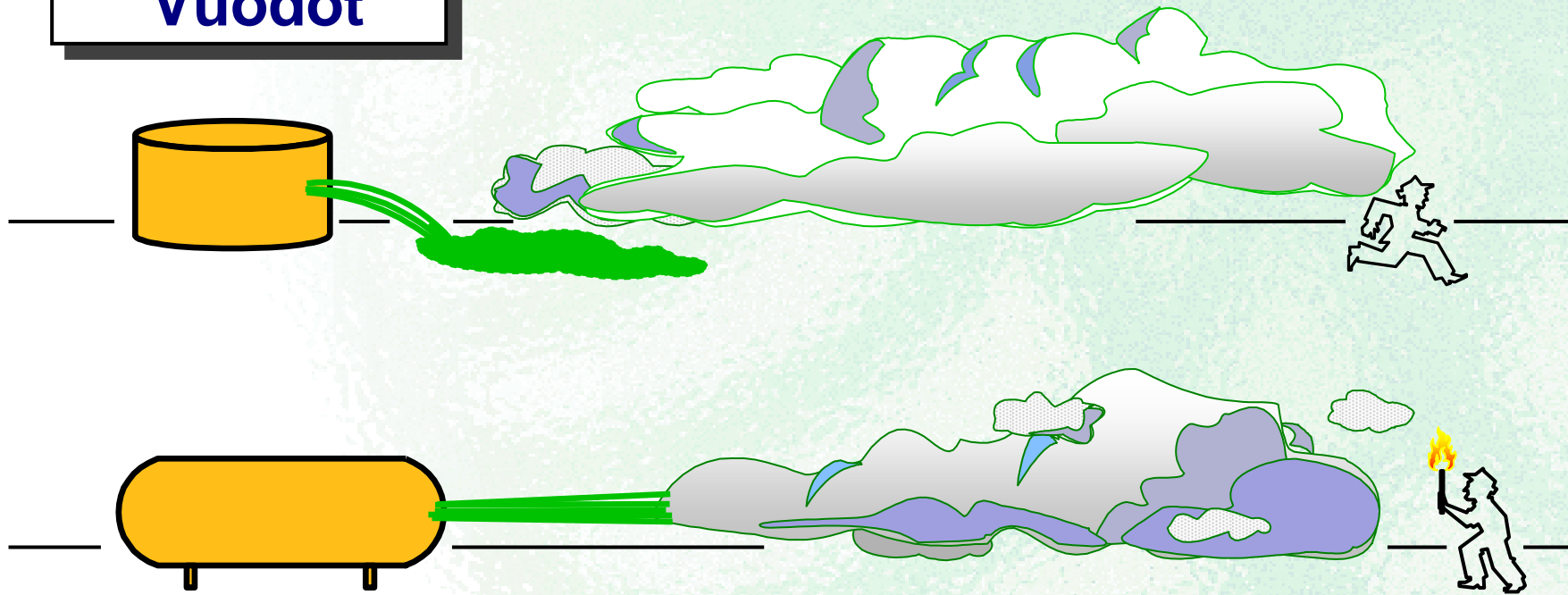

Lähdetermi

Vaikutukset

Leviäminen

Vuodot

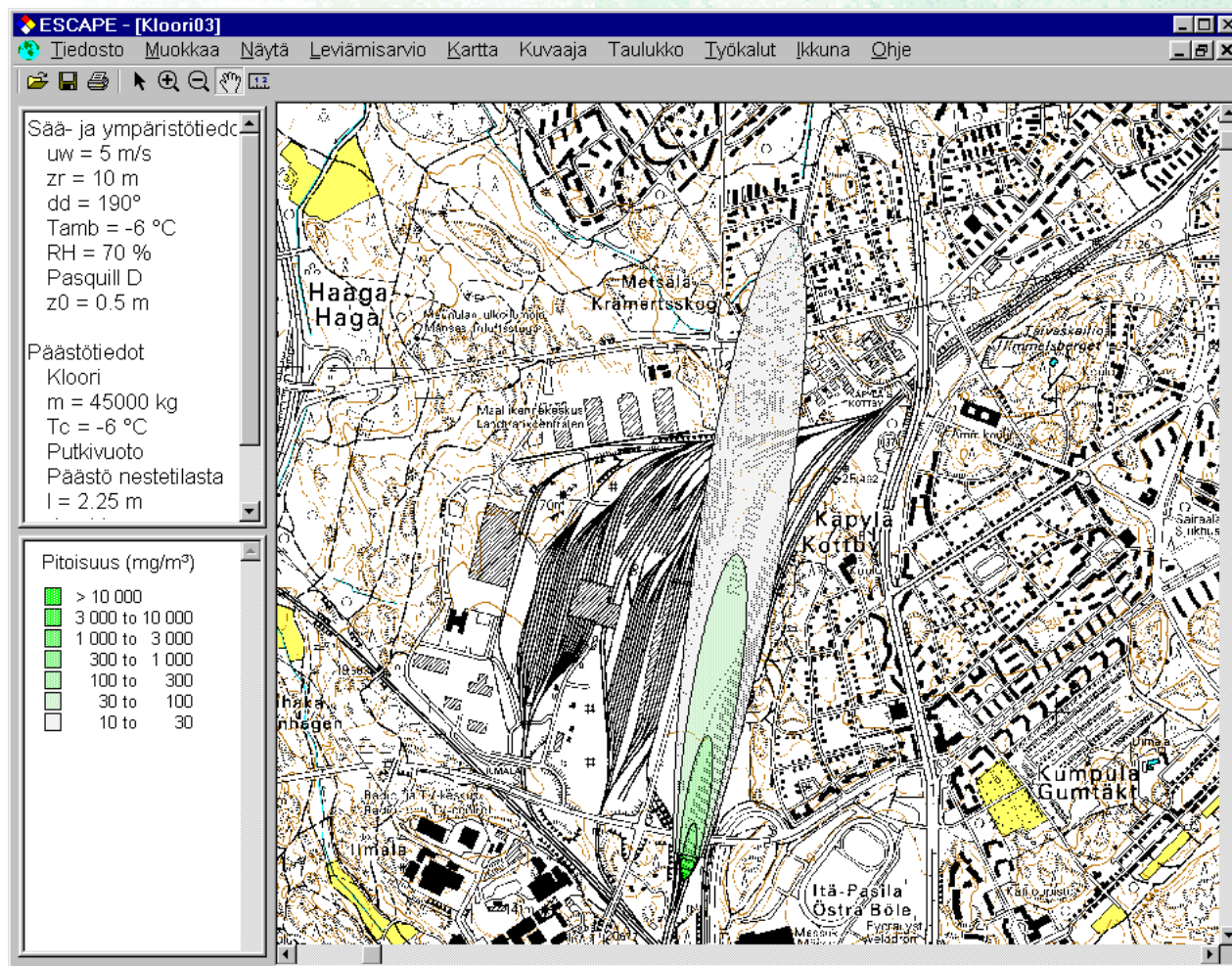
ESCAPE-ohjelmiston avulla voidaan arvioida aineiden päästöjä, leviämistä ilmassa ja vaikutuksia.

Lähde.: SRD, David Webber, 1992

ILMATIETEEN LAITOS
METEOROLOGISKA INSTITUTET
FINNISH METEOROLOGICAL INSTITUTE

Esimerkki ohjelmiston tulostuksesta. Kuvassa on esitetty karttapohjalla leviämiskuvio oletetulle kloorivuodolle kuljetussäiliöstä 16.12.2002 (kartta (©) Genimap Oy).

Sää- ja Ympäristötiedot [?] [X]

Tuulitiedot

Nopeus [m/s]

Mittauskorkeus [m]

Suunta [°]

Ulkoilma

Lämpötila [°C]

Suhteellinen kosteus [%]

Ilmakehän stabiilius

Ohjelma määrittää

Käyttäjä määrittää

Pasquill D (sekoittuminen neutraalia) ▾

Pasquill A (sekoittuminen hyvin voimakasta)

Pasquill B (sekoittuminen voimakasta)

Pasquill C (sekoittuminen kohtalaista)

Pasquill D (sekoittuminen neutraalia)

Pasquill E (sekoittuminen vähäistä)

Pasquill F (sekoittuminen erittäin heikkoa)

Ympäristö

Maaston laatu

Rosoisuusparametri [m]

Päästötiedot [?] [X]

Onnettomuustyyppi

Putkivuoto   Vuoto säiliön seinämästä   Hetkellinen päästö

Päästöaine

Kloori

Päästö nestetilasta

Lämpötila säiliössä sama kuin ulkoilman lämpötila

Lämpötila säiliössä (°C)

Paine säiliössä (atm)

Säiliössä olevan aineen massa (kg)

Nestepinnan korkeus purkausaukosta (m)

Putken pituus (m)

Putken keskimääräinen halkaisija (mm)

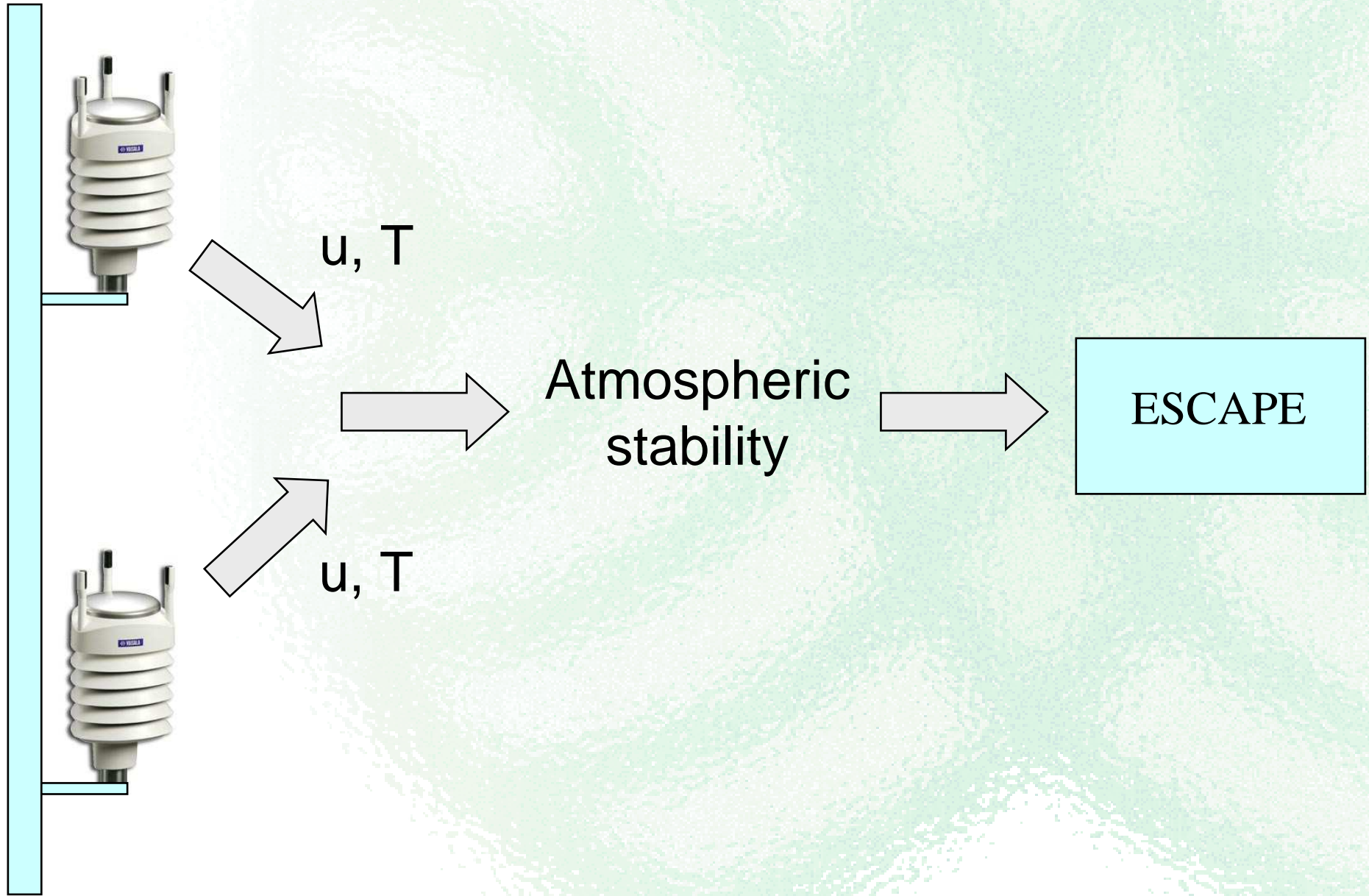
Purkausaukon keskimääräinen halkaisija (mm)

Päästöpaikka

Leveysaste   Pituusaste

Hyväksy   Peruuta

The Monin-Obukhov length is defined by

$$L = \frac{u_*^2 \theta}{\kappa g \theta_*}, \quad (1)$$

where u_* = friction velocity, κ = von Karman constant, g = acceleration due to gravity and θ_* = temperature scale.

The vertical profiles of wind speed and potential temperature are given by

$$u(z) = \frac{u_*}{\kappa} \left[\ln \left(\frac{z}{z_o} \right) - \psi_m(\xi) + \psi_m(\xi_o) \right], \quad (2)$$

$$\theta(z) - \theta(z_{oh}) = \frac{\theta_*}{\kappa} \left[\ln \left(\frac{z}{z_{oh}} \right) - \psi_h(\xi) + \psi_h(\xi_{oh}) \right], \quad (3)$$

where $\xi = z L^{-1}$, z_o and z_{oh} = roughness lengths of momentum and heat, respectively and ψ_m , ψ_h = influence functions for momentum and heat, respectively.

Solving Eqs. (2) and (3) for u_* and θ_* and substituting into Eq. (1), we may define a function

$$f(L^{-1}) = L^{-1} - \frac{g\Delta\theta \left[\ln\left(\frac{z_2}{z_1}\right) - \psi_m(\xi_2) + \psi(\xi_1) \right]^2}{\Delta u^2 \theta \left[\ln\left(\frac{z_2}{z_1}\right) - \psi_h(\xi_2) + \psi_h(\xi_1) \right]}, \quad (4)$$

for which the zero point ($f(L^{-1})=0$) is the estimate of Monin-Obukhov length.

Tulokset:

- Leviämismallin reaaliaikainen liittyminen säämittauksiin ja päästötietoihin.
- Pilottihanke käynnissä Kokkolan satamassa.

Hankkeen rahoitus: TEKES

Kiitos

ILMATIETEEN LAITOS
METEOROLOGISKA INSTITUTET
FINNISH METEOROLOGICAL INSTITUTE